

ב. עבר ולא נהרג — התוס' נקטו שאעפ"י שעבר על 'ונקדשתי...' אינו חייב מיתת בית דין. אבל מדברי הרמב"ם משמע שחייב מיתה. יש שפרשו דבריו כשכפאווה עכו"ם והדביקוהו על הערה. ויש מפרשים שאיימו עליו תעבור או תיהרג. [ואינו דומה לשאר עבירות שיהרג ואל יעבור שלדעת הרמב"ם אם עבר אינו חייב מיתת בית דין, כי כאן נחשב שעושה כן מרצונו, משום שאין קישוי אלא לדעת].

ב. אמר עולא: מניין להעראה מן התורה שנאמר ואיש אשר ישכב את אשה דוה וגלה את ערותה את מקרה הערה, והוקשו כל העריות כולן לנדה, (כי כל אשר יעשה מכל התועבת האלה ונכרתו הנפשות העשת מקרב עמם). וע"ע בסמוך.

ג. המערה בזכור חייב (משכבי אשה כתוב בו). וכן המערה בבהמה. (לכך נאמר העראה באחות אב ואחות אם, אם אינו ענין לגופו, שכבר למדנו מהקש דרבי יונה, תנהו ענין להעראה דבהמה).

ד. אמר רב הונא: רמז ליבמה שאסורה בחיי בעלה באיסור כרת [שלא תאמר לאחר מיתת בעלה מצוה, בחיי בעלה רשות. אי נמי לאחר מיתת בעלה מותרת, הא בחיי בעלה בלאו הבא מכלל עשה] — ואיש אשר יקח את אשת אחיו נדה הוא — כנדה, אעפ"י שיש לה היתר לאחר מכאן, בשעת איסורה בכרת.

דפים נר — נה

פח. מה דין אחות מן האם ולא מן האב, באיסורים דלהלן?

א. אחותו.

ב. אחות אביו ואחות אמו.

ג. אשת אחי אביו.

ד. אחות אשתו.

ה. אשת אחיו.

א. אחותו מן האם אסורה באיסור כרת כמפורש בכתוב (בת אביך או בת אמן).

ב. אחות אביו ואחות אמו אסורה בין מן האב שלא מן האם בין מן האם שלא מן האב — לכך נכפלה אזהרת אחות אב ואחות אם בפרשת אחרי-מות ובפרשת קדושים.

גם 'ערות אחי אביך', דהיינו בא על אחי אביו ממש (ע' סנהדרין נד), חייב אף באחי אביו מן האם. (רש"י, וכמובא בספר החינוך). ובהגהות המשנה-למלך על החינוך פקפק בדבר. ובאבני גזר (אה"ע קלט, ח) חלק על כך, ע"ש.

ג. אשת אחי האב ('דודתו') אינה אסורה אלא באחי אביו מאב ולא באחי אביו מן האם. (דודו — דודו מגאולת קרובים, מה להלן מן האב ולא מן האם [שהרי נאמר ממשפחתו ומשפחת אם אינה קרויה משפחה], אף כאן).

ד. אחות אשתו מן האם אסורה באיסור כרת. (נלמדת מאשת אחיו, שכן דומה לה בכך ששניהם באים על ידי קדושין וקרובי עצמו).

ה. אשת אחיו מן האם אסורה באיסור כרת. (ערות אשת אחיך לא תגלה. ערות אחיך הוא. ואף לאחר מיתת

בעלה אסורה ללא בנים אסורה, שלא כאשת אחיו מן האב, שנאמר הוא — בהויתה תהא). בתורת כהנים (קדושים) מיעטו אשת אחיו מאמו, ופרשו התוס' (ב. ועוד) שנתמעה מעונש עירי, אבל יש בה כרת. ויש מפרשים שהמיעוט אף מכרת אלא שגמרא דידן חולקת על התורת-כהנים בדרשת הכתובים, ומשוה לגמרי אשת אחיו מאמו לאשת אחיו מאביו. (עפ"י פירוש הראב"ד לתו"כ שם; אבי עזרי — איסורי ביאה ב,א).

דף נה

פ.ט. א. למה יצאה 'כרת' באחותו?

ב. כתוב עיריים ימתו וכתוב עיריים יהיו — הכיצד?

ג. העראה בחייבי לאוין ועשה, ביבמה, ובאשה לבעלה — מניין?

ד. שכבת זרע שנאמר בשפחה חרופה, באשת איש ובסוטה — למה לי?

ה. מהי 'העראה' ומהי 'גמר ביאה'?

א. לדברי רבי יוחנן, לכך יצתה כרת באחותו משאר כל העריות — ללמד על הכלל כולו, שאם עשאן כולן בהעלם אחד חייב על כל אחת ואחת. ולרבי יצחק, יצאה ללמד על כל חייבי כריתות שהן בכרת ולא במלקות. [וחילוק חטאות בעריות למד רבי יצחק מואל אשה בנדת טמאתה].

ב. עיריים יהיו — משמע שאם יש לו בנים עד אותה שעה — קוברין. [אבל אין במשמע שבשעת מיתתם ימותו עיריים מבנים שנולדו להם אחר החטא]. עיריים ימתו — משמע כמו הם עכשיו עיריים, כן ימותו, ואפילו יולדו להם לאחר מעשה, אבל אין במשמע שאם יש להם בנים עתה, שימותו. (רש"י) — לכך הוצרכו שני הכתובים ללמד שהכל כלול בעונש זה.

ג. העראה בחייבי לאוין למדוה מכך שגילה הכתוב בשפחה חרופה שכבת זרע למעט העראה, מכלל שחייבי לאוין בהעראה. חייבי לאוין דכהונה (שאינם נלמדים משפחה חרופה שאיסורה שוה בכל) נלמדים בגזרה שוה 'קיהה' — קיהה' מחייבי כריתות. חייבי עשה — 'ביאה' — ביאה' מחייבי לאוין. [וכן לענין ביאה שלא כדרכה, דינה כביאה כדרכה בחייבי לאוין (כדלהלן נז: וערש"י ורא"ש)]. יבמה נקנית ליבם בהעראה — מגזרה שוה 'ביאה' — ביאה' מחייבי לאוין. אשה לבעלה — 'קיהה קיהה' מחייבי כריתות.

יש מפרשים, דוקא אם פירש שרוצה לקנות בהעראה, אבל בסתם אינו קונה אלא בגמר ביאה (ריב"ם, רי"ד).

ויש אומרים אפילו בסתם, כל שלא גמר ביאתו קנה בהעראה, אך כשגמר ביאתו דעתו [בסתם] על גמר ביאה. (ר"ש משאנן; נמו"י).

ויש אומרים שאינו קונה אלא בסוף העראה, וכמאן דאמר העראה זו הכנסת עטרה (ר"ת). ויש מפרשים שאין מועילה העראה אלא לאחר קידושין [בדומה ליבמה שכבר זקוקה ועומדת ליבם], לעשותה כנשואה כמו חופה, אבל קדושין עצמם אינם מועילים אלא בגמר ביאה [ואפילו במפרש]. (ר"נ גאון, רי"ף. ובתוס' בקדושין י. הקשו על זה).

ד. שכבת זרע שנאמרה בשפחה חרופה (= שפחה כנענית המיוחדת לעבד עברי, ויש אומרים לעבד כנעני. ויש אומרים חצי שפחה וחצי בת חורין. ע' בכריתות י-יא), ללמד שאינו חייב אלא בשגמר ביאתו [ואינו חייב אלא בביאה